

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้: สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา: สังคมศึกษา (พระพุทธศาสนา) ระดับชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1: การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่โลก เรื่อง: การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปต่างๆ ทั่วโลก เวลาเรียน: 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 1.1: รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตัวชี้วัด ม.3/1: อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก

2. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเริ่มเผยแผ่อย่างเป็นระบบในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ผ่านการส่งสมณทูตไปดินแดนต่างๆ ทำให้พระพุทธศาสนาแผ่ขยายจากชมพูทวีปเข้าสู่เอเชียในลักษณะรากฐานทางวัฒนธรรม และเข้าสู่ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย ในฐานะปรัชญาและการฝึกจิต (Mindfulness) ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวโลกในปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)

- ด้านความรู้ (K): นักเรียนสามารถอธิบายเส้นทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกา ตามข้อมูลในบทเรียนได้ถูกต้อง
- ด้านทักษะ/กระบวนการ (P): นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปปัจจัยที่ทำให้พระพุทธศาสนาได้รับความนิยมในภูมิภาคต่างๆ ผ่านกิจกรรมการสืบค้นและการทำงานกลุ่ม
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A): นักเรียนเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาในฐานะมรดกทางสติปัญญาของโลกและมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้

4. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของพระเจ้าอโศกมหาราชและคณะสมณทูต 9 สาย
- การเผยแผ่ในทวีปเอเชีย (เอเชียตะวันออก, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้/ศรีลังกา)
- การเผยแผ่ในทวีปยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย (ยุคบุกเบิกและยุคประยุกต์ปัจจุบัน)

5. กิจกรรมการเรียนรู้ (รูปแบบ Active Learning: GPAS 5 Steps)

Step 1: Gathering (ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล)

1. ครูกระตุ้นความสนใจโดยใช้คำถาม: "ถ้านักเรียนไปเที่ยวลอนดอนหรือนิวยอร์ก นักเรียนคิดว่าคนท้องถิ่นที่นั่นรู้จักพระพุทธศาสนาในแง่มุมไหน?"
2. ครูเปิดสื่อภาพประกอบ "พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตก" (เช่น การฝึกสมาธิในโรงเรียนหรือบริษัทชั้นนำ) เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน
3. นักเรียนรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาใบความรู้เรื่อง "การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก" โดยเน้นประเด็นพระเจ้าอโศกมหาราช และการขยายตัวสู่ทวีปต่างๆ

Step 2: Processing (ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้)

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนสืบค้นข้อมูลเชิงลึกตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย:
 - กลุ่ม 1: รากฐานที่มั่นคงในเอเชีย (จีน, ญี่ปุ่น, ศรีลังกา)
 - กลุ่ม 2: ดินแดนสุวรรณภูมิ (ไทย, พม่า, ลาว, กัมพูชา)
 - กลุ่ม 3: พระพุทธศาสนาในโลกตะวันตก (ยุโรป, อเมริกา, ออสเตรเลีย)
2. แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ "จุดเปลี่ยนสำคัญ" ของการเผยแผ่ในดินแดนนั้นๆ เช่น เส้นทางสายไหมในจีน หรือการแปลคัมภีร์เป็นภาษาอังกฤษในยุโรป

Step 3: Applying and Constructing the Knowledge (ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้)

1. นักเรียนร่วมกันออกแบบ "ไทม์ไลน์การเผยแผ่พุทธธรรมนำโลก" โดยสรุปสาระสำคัญลงในแผนผังความคิด (Mind Map)
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปบทเรียนว่าพระพุทธศาสนาไปประดิษฐานในแต่ละทวีปด้วยรูปแบบที่ต่างกันอย่างไร (เช่น เอเชียเน้นประเพณีวัฒนธรรม ส่วนตะวันตกเน้นการฝึกจิต/ปรัชญา)

Step 4: Applying at Communication (ขั้นสื่อสารและนำเสนอ)

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์หน้าชั้นเรียนในรูปแบบ "Tour of Dhamma" โดยใช้แผนที่โลกจำลองประกอบการอธิบาย
2. เปิดโอกาสให้เพื่อนต่างกลุ่มซักถามและแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวัดป่านานาชาติในปัจจุบัน

Step 5: Self-Regulating (ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า)

1. นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิด (Reflect): "ความรู้เรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล ทำให้เรามองเห็นความสำคัญของศาสนาในชีวิตประจำวันเปลี่ยนไปอย่างไร?"
2. นักเรียนประเมินความตั้งใจและการมีส่วนร่วมของตนเองและเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

6. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้: เรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก
- แผนที่โลกและป้ายสัญลักษณ์เหตุการณ์สำคัญ
- สื่อภาพนิ่ง/วิดีโอสั้นเกี่ยวกับการฝึกสมาธิ (Mindfulness) ในต่างประเทศ

7. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K)	ตรวจแผนผังความคิด (Mind Map)	แบบประเมินผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
ด้านทักษะ (P)	สังเกตการทำงานกลุ่มและการนำเสนอ	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับ "ดี" ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A)	สังเกตความมุ่งมั่นและเห็นคุณค่า	แบบประเมินคุณลักษณะ	ผ่านเกณฑ์ระดับ "ดี" ขึ้นไป